

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 1 від 27.08.2020)

Голова Науково-методичної ради

 М. В. Дутчак

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИМИ ПРОЕКТАМИ**

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

освітньо-наукова програма: Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОЗ 8

мова навчання: українська

Київ – 2020

Розробник:

Дроздовська Світлана Богданівна, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри медико-біологічних дисциплін, sdrozdzovska@gmail.com

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою медико-біологічних дисциплін
(засідання кафедри 17.08.2020 р., протокол № 16)

Завідувач кафедри Б. А. професор В.А. Пастухова

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи
С. В. Борисова О. В. Борисова

Начальник навчально-методичного відділу

С. І. Попович С. І. Попович

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти

О. І. Рудешко О. І. Рудешко

Завідувач відділу докторантury та аспірантури

Л. В. Денисова Л. В. Денисова

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-науковою програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері фізичної культури і спорту та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, готовати аплікації з метою отримання грантів на розробку наукових досліджень, здатності до застосування у професійній діяльності знань про інструменти структурних фондів ЄС, спрямовані на підтримку наукових досліджень та мобільності науковців в рамках пріоритетів 2014-2020. Основні теми: засади Європейської грантової підтримки наукових досліджень та академічних обмінів; основні типи дослідницьких проектів, методологія опрацювання аплікаційних внесків; управління проектами, що фінансуються з європейських фондів.

У дисципліні приділяється увага основним програмам та фінансовими інструментами, орієнтованими на Україну у структурних фондах ЄС 2014-2020, існуючим інструментам підтримки мобільності науковців в рамках пріоритетів ЄС на 2014-2020 рр.; розкриваються теоретичні та практичні проблеми сучасного стану наукових досліджень; виробляються навички роботи з інтерфейсами інструментів підтримки наукових досліджень та академічних обмінів, а також вміння зі створення аплікаційних заявок до європейських проектів. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competences determined by the educational programme, including the ability to initiate, develop and implement complex innovative projects in the field of physical culture and sports and related interdisciplinary projects, to prepare applications for grants for the development of research; the ability to apply knowledge of EU Structural Fund instruments aimed at supporting research and mobility of researchers within the framework of priorities for 2014-2020. Key topics: Principles of European Grant Support for Research and Academic Exchanges; main types of research projects⁴ methodology for processing application fees; project management funded by European funds. The volume of discipline is four ECTS credits. Key topics: Principles of European Grant Support for Research and Academic Exchanges; main types of research projects⁴ methodology for processing application fees; project management funded by European funds. The course focuses on the main programs and financial instruments targeted at Ukraine in the EU Structural Funds 2014-2020, existing instruments for supporting mobility of researchers within the framework of EU priorities for 2014-2020; theoretical and practical problems of the current state of scientific research are revealed; the skills of work with the interfaces of tools for supporting scientific research and academic exchanges, as well as the ability to create applications for European projects are developed. The final assessment is based on the results of the current control and examination.

Мета навчальної дисципліни – надати поглиблені знання з теоретичних основ проектного менеджменту у наукових дослідженнях та підвищення здатності здобувачів освітньо-наукового рівня зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія до написання конкурентноспроможних наукових проектів, управління ними, їх просування у Європейському освітньому просторі; сприяння набуття здобувачами компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій, що дозволяють успішно інтегруватися до європейської наукової спільноти.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
заспеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вирішення проблем.
ЗК2	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК3	Здатність розвиватися, вчитися і володіти актуальними знаннями.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК1	Здатність до критичного осмислення та перевірки припущень чи висновків, зроблених іншими дослідниками під час попередніх фундаментальних та прикладних досліджень, комплексного та системного аналізу процесів у фізичній терапії та/або ерготерапії в Україні та інших країнах.
ФК2	Здатність виявляти та формулювати наукові проблеми, планувати та виконувати оригінальні дослідження, отримувати результати, які дозволяють переосмислити наявні та створити нові цілісні знання та/або професійні практики у фізичній терапії, ерготерапії та дотичних до них міждисциплінарних напрямах.
ФК3	Здатність розуміти та застосовувати методологію наукових досліджень, обирати відповідні методи для ефективного вирішення конкретних науково-практичних завдань у фізичній терапії та/або ерготерапії.
ФК4	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, розуміти та знати англомовні наукові джерела за напрямом досліджень.
ФК5	Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

ФК6	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у фізичній терапії та/або ерготерапії.
ФК7	Здатність прогнозувати вплив досліджень на особу та суспільство, відповідати за отримані наукові результати, дотримуватись етичних норм і правил академічної добродетелі та науково-педагогічної та практичній діяльності.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЕКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	12	0	18	0	60	90
Заочна	4	-	6	-	80	90

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Основи менеджменту»; на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Методологія планування та проведення науково-дослідних робіт»; на третьому рівні вищої освіти: «Філософія і методологія науки», «Методологія сучасних наукових досліджень», «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті та науковій діяльності».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	прак.	с. р.		л.	прак.	с. р.
Тема1. Вступ до Європейської грантової підтримки наукових досліджень та академічних обмінів	14	2	2	10	16	2	-	14
Тема 2.	16	2	4	10	16	2	-	14

Основні програми ЕС у сфері освіти і науки. Горизонт 2020Проекти Еразмуса (КА1, КА2, КА3).								
Тема 3. Методологія опрацювання аплікаційних внесків.	14	2	2	10	16	-	2	14
Тема 4. Управління ризиками у європейських проектах. Бюджет проекту.	14	2	2	10	16	-	2	14
Тема 5. Методологія управління проектами. Принцип рівності можливостей	16	2	4	10	16	-	2	14
Тема 6. Звітність, оцінка та моніторинг європейських проектів.	16	2	4	10		-	-	10
Всього годин:	90	12	18	60	90	4	6	80

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема1. Вступ до управління дослідницькими проектами.

Поняття про дослідницькі проекти. Види проектів та їх класифікація. Європейська грантова підтримка наукових досліджень та академічних

обмінів. Структурні фонди ЄС. Історія формування європейського освітнього простору. Регіональна політика ЄС. Основи права Європейського Союзу та інституції ЄС. Реалізація нової державної політики в Україні. Структурні фонди ЄС, їх пріоритети та бюджет. Управління та адміністрування ресурсів, що фінансуються з структурних фондів ЄС.

Тема 2. Основні програми ЕС у сфері освіти і науки.

Програми та ініціативи у бюджетному періоді 2014-2020. Програми та фінансові інструменти, орієнтовані на Україну в структурних фондах ЄС 2014-2020. Інструменти підтримки мобільності науковців в рамках пріоритетів ЄС на 2014-2020. Види проектів. М'які та тверді проекти.

Структура «Горизонту 2020». Проекти «Передова наука», RIA. Акції Марії Склодовської-Кюрі (IF, ST, GF і т.д.). Проекти «Соціальні виклики». Проекти «Індустріальне лідерство».

Проекти Еразмуса (Ключові акції A1, KA2, KA3).Мобільність студентів і працівників навчальних закладів (країни програми, мобільність студентів і працівників навчальних закладів (партнерські країни), спільні магістерські програми ЕразмусМундус, позики на навчання та здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра в іншій європейській країні. KA2: стратегічні партнерства, об'єднання задля знань, формування потенціалу у сфері вищої освіти в партнерських країнах. KA3: підтримка реформи політики у сфері освіти. Спеціальні акції: Жан Моне, спорт. Пріоритети акцій у спорті. Види спортивних акцій (стратегічні партнерства, пов'язані з Європейським тижнем спорту; стратегічні партнерства не пов'язані з Європейським тижнем спорту; малі стратегічні партнерства; некомерційні Європейські події, пов'язані з Європейським тижнем спорту; некомерційні Європейські події, не пов'язані з Європейським тижнем спорту).

Тема 3. Методологія опрацювання аплікаційних внесків.

Вимоги до написання проектів. Основний глосарій написання проектів. Стандартні складові проектної заявки. Ідентифікація проблеми. Ідентифікація цільової групи. Формулювання цілей проекту. Планування проекту. Формулювання проблеми, показники продукту, результату і впливу. Принципи SMART.

Тема 4. Управління ризиками у європейських проектах. Бюджет проекту. Прийнятність витрат, які можуть покриватись в рамках проектів. Логічна матриця. Гармонограма. Створення плану роботи та схеми Ганта. SWOT-аналіз.

Тема 5. Методологія управління проектами.

Поняття про цикл проекту. Управління проектним циклом. Ініціація і попередні дослідження, планування проектів.

Реалізація та контроль проектів. Правові засади публічних замовлень (тендерних закупівель) у європейських проектах. Інформаційні кампанії у європейських проектах.

Принцип рівності можливостей. Особливості гендерної політики. Сутність поняття «гендер», основні теорії гендеру; особливості державної гендерної політики, зарубіжний досвід забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя; шляхи місцевого самоврядування щодо вдосконалення гендерної політики на основі досвіду України та країн європейського співтовариства.

Тема 6.Звітність, оцінка та моніторинг європейських проектів.

Аудит та контроль європейських проектів. Моніторинг та оцінка досягнення індикаторів результативності проекту

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Вступ до Європейської грантової підтримки наукових досліджень та академічних обмінів	1. Структурні фонди ЕС.	2	-
Тема 2. Основні програми ЕС у сфері освіти і науки. Горизонт 2020 Проекти Еразмуса (КА1, КА2, КА3).	2. Структура «Горизонту 2020». Робота з сайтом.	2	-
	3. Мобільність студентів і працівників навчальних закладів; стратегічні партнерства, об'єднання задля знань, формування потенціалу у сфері вищої освіти в партнерських країнах. Спеціальні акції: Жан Моне, спорт.	2	-
Тема 3. Методологія опрацювання аплікаційних внесків.	4. Види проектів. Стандартні складові проектної заявки. Принципи SMART	2	2

Тема 4. Управління ризиками у європейських проектах. Бюджет проекту.	5. Прийнятність витрат, які можуть покриватись в рамках проектів. Логічна матриця. Гармонограма. Створення плану роботи та схеми Ганта. SWOT-аналіз.	2	2
Тема 5. Методологія управління проектами Принцип рівності можливостей	6. Зарубіжний досвід забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя; шляхи місцевого самоврядування щодо вдосконалення гендерної політики на основі досвіду України та країн європейського співтовариства.	2	2
	7. Реалізація та контроль проектів. Робота з Порталом участника проектів.	2	-
Тема 6. Звітність, оцінка та моніторинг європейських проектів.	8.Правові засади публічних замовлень (тендерних закупівель) у європейських проектах. Інформаційні кампанії у європейських проектах. 9. Аудит та контроль європейських проектів. Моніторинг та оцінка досягнення індикаторів результативності проекту	2	-
Всього годин:		18	6

Завдання для самостійної роботи здобувачів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема1. Вступ до Європейської грантової підтримки наукових досліджень та академічних обмінів	1.Проекти Європейської Ради досліджень	4	4
	2. Основні бази даних для пошуку партнерів у галузі здоров'я	4	4
	3. Підготовка до практичного заняття з теми 1.	2	6

Тема 2. Основні програми ЄС у сфері освіти і науки. Горизонт 2020Проекти Еразмуса (КА1, КА2, КА3).	4. Європейські дослідницькі інфраструктури в програмі «Горизонт 2020» Критерії оцінки проектів програми «Горизонт 2020»	4	4
	5. Програми Креативної Європи Erasmus+	4	4
	6. Erasmus+ Sport проекти для неприбуткових Європейських спортивних організацій спортивних подій, партнерських співробітництв та малих партнерських співробітництв.	2	6
Тема 3. Методологія опрацювання аплікаційних внесків	7. Індивідуальні стипендії Марія Кюрі.	4	4
	8. Підготовка до практичного заняття з теми.	2	4
	9. Створення гармонограмми проекту”	4	6
Тема 4. Управління ризиками у європейських	10. Складові формування бюджету проекту	4	4
	12. Фінансування різних типів проектів	4	4

проектах. Бюджет проекту. Принцип рівності можливостей	13. Основні бази даних для пошуку партнерів у галузі медицини/здоров'я	2	6
Тема 5.Методологія управління проектами	14. Визначення цільової групи, потенціалу аліканта, ризики, управління проектом	4	4
	15. Підготовка до практичного заняття з теми 7	2	4
	16.Просування проектів	4	6
Тема 6.Звітність, оцінка та моніторинг європейських проектів.	17. Підготовка до практичного заняття з теми 8.	2	5
	18 Підготовка проектної заявки бенефіциара	8	5
Загалом:		60	80

Очікувані результати навчання з дисципліни:

застосування знань основних закономірностей пошуку інструментів фінансування наукових досліджень та особливостей подачі заявок до різних фондів дозволить успішно організувати та провести дослідження у сфері фізичної терапії та/або ерготерапії:

знанням:основних тенденцій у політиці ЄС щодо підтримки наукових досліджень та академічних обмінів; теоретичних положення щодо управління та адміністрування ресурсів, що фінансуються з структурних фондів ЄС, методології опрацювання аплікаційних внесків

умінням:планувати, створювати наукові проекти та управляти ними; компліфікувати пропозиції на дофінансування наукових досліджень, складати заявки до структурних фондів ЄС.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія галузі знань 22 Охорона здоров'я.

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН2	Самостійно аналізувати фундаментальні та прикладні наукові роботи провідних вчених і наукових шкіл у галузі дослідження, порівнювати варіанти удосконалення системи фізичної терапії та/або ерготерапії, розв'язувати завдання та вирішувати проблеми у контексті сучасних викликів.
ПРН3	Генерувати ідеї, формувати і перевіряти наукові гіпотези, обґрунтувати висновки належними результатами теоретичних та емпіричних досліджень, визначати закономірності притаманні предметній області фізичної терапії та/або ерготерапії.
ПРН4	Здійснювати пошук, обробку та аналіз отриманих емпіричних даних, використовувати сучасні статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
ПРН5	Розробити та впровадити науковий проект (дисертаційну роботу), який дає можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику, розв'язати значущі наукові та практичні проблеми фізичної терапії та/або ерготерапії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.
ПРН7	Розробляти та реалізовувати наукові проекти відповідно до завдань дисертаційного дослідження, готовувати аплікації для отримання грантів на проведення наукових досліджень, подавати пропозиції щодо їх фінансування, реєструвати права на інтелектуальну власність.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю, оцінювання проекту та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин робочою програмою навчальної дисципліни для здобувачів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати здобувач за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
1. Структурні фонди ЕС.	Експрес-контроль. Тестування. Кейси.	10	-
2. Структура «Горизонту 2020»	Тестування.	10	-
3. Мобільність студентів і працівників навчальних закладів; стратегічні партнерства, об'єднання задля знань, формування потенціалу у сфері вищої освіти в партнерських країнах. Спеціальні акції: Жан Моне, спорт.	Презентація. Пошук проектів. Результати пошуку проекту	10	20
4. Види проектів Стандартні складові проектної заявки. Принципи SMART	Експрес-контроль.	10	20
5. Прийнятність витрат, які можуть покриватись в рамках проектів. Логічна матриця. Гармонограма. Створення плану роботи та схеми Ганта. SWOT-аналіз.	Презентації на задану тему. Кейси	10	20
6. Зарубіжний досвід забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя; шляхи місцевого самоврядування щодо вдосконалення гендерної політики на основі досвіду України та країн європейського співтовариства.	Перевірка рефератів	10	-
7. Реалізація та контроль проектів.	Тестування.	10	-
8. Правові засади публічних замовлень (тендерних закупівель) у європейських проектах. Інформаційні кампанії у європейських проектах.	Кейси.	5	-
9. Аудит та контроль європейських проектів. Моніторинг та оцінка досягнення індикаторів результативності проекту	Методика	5	-

Оцінка за дослідний проект	презентація	20	40
Усього:		100	

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Методи навчання: пояснюально-демонстраційний, частково-пошуковий, дослідницький, метод проблемного викладання; комунікативний з елементами рольової та ділової гри, метод навчальних проектів

Методи контролю: усний (виступи на практичних заняттях, круглих столах, індивідуальні презентації, групове обговорення, усний захист проектів), письмовий (вправи, проектні завдання, наукові реферати), поточний, модульний та семестровий контроль аспірантів/здобувачів вищої освіти.

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання та вправи для аудиторної та самостійної роботи, перелік тем для обговорення, перелік тем наукових рефератів, комплекти тестових завдань для поточного, модульного та підсумкового контролів.

Види навчальних занять: лекційне, практичне, консультація.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

- Посібник з підготовки проектів / Підтримка регіонального розвитку в Україні, 2015. – 27 с.
- Руководство к своду знаний по управлению проектами. Четвертое издание/ Project management Institute, 2008. – 496 с.

Додаткова:

- Основи гендерної політики: навчально-методичний посібник / ДП «Укртехінформ». – К, 2013. – 234 с.

4. Жезнік Г., Кульчицький І., Монкевич В. Європейські фонди для самоврядування України/ Фонд розвитку місцевої демократії.– Варшава, 2008. – 138 с.
5. Coleman T.S. A practical guide to risk management/ The research Fondation of CFAInstitute, 2011. – 228 p.
6. Proposal Submission User Guide. How to create, complete and submit an Application eForm. Version 1./ European Commission. – 2015. – 40 p.
7. Quality management system – requirements/ International standarts, 2015. – 47 p.

Електронні ресурси:

<https://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/home.html>

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/how-get-funding>